

Jak vybrat dalekohled

Existuje mnoho optických pomůcek, které lidskému oku dopomáhají blíže spatřit vzdálený předmět nebo detail noční oblohy. Ne každý typ dalekohledu je však vhodný právě na činnost, kterou chceme provozovat. Kupříkladu hranolové dalekohledy se komerčně prodávají již více než 100 let a výrobci během této doby vyvinuli několik typových řad se speciálními vlastnostmi. Takovéto vlastnosti spolu s pozitivním přínosem přinášejí ale i nevýhody v podobě otázek vhodnosti použití, výkonu při různých podmínkách a v neposlední řadě rovněž vyšší ceny.

Sestavili jsme proto jakési směrnice, které by měly usnadnit nákup co možná nejlépe vyhovujícího dalekohledu.

Síla

Každý dalekohled má dvoučíselné označení jako například 6 x 30 nebo 10 x 50. První z čísel označuje zvětšení. Druhé číslo je průměr (předních) čoček objektivu v milimetrech.

- "standard"** - vynikající univerzální dalekohled pro cesty, lov a sporty. Ideální svým velkým zorným polem. Má pohodlnou velikost a hmotnost. Vynikající dalekohled pro **7 x 35** podrobnější prohlídku nečekaných pohledů. Optimální vyvážení zvětšení, světelnosti a zorného pole. Vyrábí se též jako širokoúhlý a s Bushnellovým patentovaným zaostřovacím systémem Insta-FocusO
- pro pozorování při slabém světle**, při západu slunce vidíte jasněji. Jasnější pozorování v noci, při zatažené obloze a při použití na moři. Má až o 43% větší světelnou mohutnost než standardní dalekohledy. Velký výběr velikostí a konfigurací pro uspokojení většiny uživatelů.
- 7 x 50**
- výkonnější** - přiblíží Vám cíl desetkrát. Má největší užitečné zvětšení z dalekohledů pro **10x50** ruční pozorování. Vysoce světelné (objektivové) čočky mu dávají potřebnou světelnost. Je to Vaše příležitost pro ostré a jasné pozorování ve velké dálce.

Začátečníci se často domnívají, že čím větší má dalekohled sílu, tím lépe. Silné dalekohledy jsou vskutku obecně preferovány; efektivněji pronikají "světelným smogem" a jsou obzvláště vhodné na pozorování dvojitých hvězd, hvězdných rojů a takových objektů jako jsou například Jupiterovy měsíce. Velká síla nicméně zužuje zorné pole (objekty se pak hledají hůře) a pokud je dalekohled držen jen v ruce, tak způsobuje asi nejnepříznivější efekt - třes obrazu. To je důvod, proč se pro ruční použití doporučuje dalekohled s maximálně desetinásobným zvětšením.

Předpokládané použití	Doporučené typy
Stadionové sporty	širokoúhlý typ (Extra Wide - nejlepší pro sledování celého pole), + Zoom (kompaktní typy jsou rovněž přijatelné)
Plavba	7 x 50, 7 x 60 (pro největší světelnost), 10 x 50 . Přednost je třeba dát vodotěsným nebo pogumovaným modelům.
Koncerty pod širým nebem	7 x 35, 7 x 50, 10 x 50, 12 x 50, 16 x 50 . Kterýkoli kompaktní, přibližovací nebo širokoúhlý typ (Extra Wide).
Pobyt venku, příroda	širokoúhlý 7 x 35, 7 x 50, 10 x 50 . Kterýkoli širokoúhlý případně širokoúhlý přibližovací typ.
Všeobecné použití / dovolená / turistika	4 x 30, 7 x 35, 8 x 21, 10 x 25, 10 x 50, 12 x 25 , kompaktní nebo kterýkoli širokoúhlý typ / + Zoom .
Lov	7 x 50 (pro zvlášť vysokou světelnost), 7 x 35, 10 x 50 , kompakty se střešními hranoly nebo kterýkoli pogumovaný typ. Přednost se dává typům Camo nebo černým.
Pozorování ptáků	7 x 35, 10 x 50, 12 x 50 . Přednost se dává binokulárním dalekohledům se zvětšeným oddálením oka a s možností zaostření blízkých objektů / + Zoom
Divadlo, halové hry	4 x 30, 8 x 21, 10 x 25 , kompaktní modely nebo obecná sportovní kukátka, širokoúhlý typ (Extra Wide) + Zoom
Slabé osvětlení	7 x 50, 7 x 60, 10 x 50 (pro největší světelnost)

Typy dalekohledu

- **Přibližovací (Zoom) dalekohledy - pozorování v dálce**, pozorování nablízko. Získejte to nejlepší z obou těchto světů. Najděte v dálce objekt, a pak přestavením páčky dalekohled přiblížíte pro jeho podrobnou prohlídku. Proměnlivé zvětšení Vám umožní přelétnout zdaleka do blízkého okolí.
- **Binokulární dalekohledy se střešními hranoly (Roof) - snížená hmotnost, kompaktní rozměry**. Nejnovější praktická konstrukce. Odstraňuje velkou hmotnost standardního triedru s minimální ztrátou jasnosti a světelnosti. Tvar H těchto dalekohledů se snadno drží a snadno je udříme v klidu. Při každé příležitosti jsou funkční a stylové.

-
-
-
- **Kompaktní binokulární dalekohledy - malý rozměr, vysoký výkon.** Jsou dostatečně malé, aby se vešly do kapsy nebo taštičky; jsou dostatečně výkonné, aby Vás přenesly do středu děje. Robustní venkovní typy. Elegantní a kompaktní. Zdokonalené konstrukce a výrobní metody umožňují zasadit vysoké zvětšení do pohodlných malých rozměrů.
- **Námořní binokulární dalekohledy - vodotěsné s mlhovzdornou ochranou.** Tyto třídy poskytují jasný obraz i při špatných povětrnostních podmínkách, včetně mlhy, deště, ledu a slané vody. Standardní vybavení pro zdatné námořníky, dychtivé lovce a aktivní sportovce. Jsou hermeticky utěsněny a propláchnuty dusíkem pro spolehlivou mlhovzdornost.
- **Binokulární hvězdářské dalekohledy - výkon a světelnost.** Sblíží výkon dalekohledu s pohodlím poskytovaným jen binokulárními dalekohledy (třídry). Tyto binokulární dalekohledy jsou vynikající pro astronomické pozorování, střežení a studium přírody tam, kde potřebujeme pozorovat podrobnosti na velkou vzdálenost i při špatných světelných podmínkách.

Velikost čoček objektivu

Čím větší má dalekohled objektivové čočky, tím jsou jím pozorované hvězdy zářivější. Zde by astronom neměl příliš slevovat. Většina astronomických těles se jeví jako špatně viditelné objekty, ne však proto, že jsou malé a potřebují zvětšit, nýbrž proto, že jsou nezřetelné a vyžadují větší průměr čočky.

Stejně pravidlo platí samozřejmě i pro běžné binokulární dalekohledy. Dalekohled s parametry 8 x 50 shromažďuje dvakrát více světla, než univerzálnější dalekohled 8 x 35, a je pak vhodnější při pozorování za šera. Na druhé straně jsou dalekohledy 8 x 50 (spolu s vyšší cenou) rozměrnější a těžší, což je dělá méně vhodnými pro dlouhodobé nošení. Na turistiku nebo třeba pozorování ptactva by bylo asi lepší zvolit dalekohled jako 8 x 35, 7 x 30, popř. 6 x 24, který je lehčí a skladnější (ale za cenu menšího zvětšení a menší velikosti čočky objektivu).